

הנדון: דוח על הפגישה באוסלומבוא

בימים 13-14 ביוני 1993 השתתפתי במפגש שהתקיים באוסלו עם נציגי אש"ף בממרה לרדת לשורש הקונצפציה המוצעת על ידם במיומת הסכם העקרונות שהגישו באוסלו. במהלך המפגש הצגתי להם עשרות רבות של שאלות אשר נגטו הן להיבטים הכלליים של הצעתם והן לפרטי ההצעה. כמו כן בחנתי עמם נושאים נוספים הקשורים לתהליך המו"מ. להלן אביא את עיקרי הצעתם כפי שהובהרה בתשובותיהם. אציין תחילה כי לא כל העיקרים הללו באים לידי ביטוי ברור במיומת ההסכם שהציעו. במהלך השיחות הביעו הסכמתם כי יוכנסו תיקונים שונים להצעה על מנת להבהיר הדברים ברוח הסגריהם בעל פה. עם זאת, ביחס למספר סעיפים הם ביקשו להשאיר ניסוח בלתי בהיר בשל הצורך שלהם "למכור" את ההסכם בקרב הפלשתינאים. יחד עם זאת, הם הסכימו כי לצד הטקסט העקרונות יוחנו מסמך נוסף אשר יכלול פרשנויות מוסכמות לסעיפים הבלתי ברורים ברוח הסגריהם המפורטים להלן.

עיקרי ההצעה הפלשתינאיתא. סמכות המועצה האוטונומית (JURISDICTION)

1. הפלשתינאים הבהירו באופן ברור כי קיבלו את עמדת ישראל שסמכות מועצת העליון העצמי הפלשתינאית לא תחול על הישובים הישראליים, על צה"ל ואזרחי הבטחון, ועל מזרח ירושלים.

ב. העבות סמכויות למועצה

2. במרכז הצעתם עומד הרעיון של העברה מדורגת של סמכויות במקום הרעיון של העברה רחבה וחד-פעמית של סמכויות. בשל הקושי בהשלמה מהירה של המו"מ על הסכם האוטונומיה המפורט, הם מציעים כי תקופת המעבר בת חמש השנים תחול מייד עם חתימת הסכם העקרונות וכי במועד זה יתחיל תהליך של העברה מדורגת של סמכויות.

3. התהליך המדורג יהיה כדלקמן:

(א) בד בבד עם החתימה על הסכם העקרונות, ועוד לפני הבחירות למועצה, יקבלו הפלשתינאים לידיהם את ניהול משרדי המינהל האזרחי הבאים: (1) חינוך; (2) סעד; (3) תיירות; (4) בריאות; (5) מיסים ישירים (לא כולל

מיסרי עקיף כמו מכס ומע"מ). להערכת תחומים אלה אינם פרובלמטיים וניתנים להעברה מיידית.

ב) לאחר מכן ימשך המו"מ עם ישראל בענין העברת סמכויות נוספות, כאשר כל העברה נוספת תהיה כפופה להסכם. והסכם יוכל כמובן להביא לידי העברה חלקית של סמכויות או להעברה בכפיפות לסידורי תאום ושיתוף פעולה.

ג) לבסוף, אמור להחתם הסכם האוטונומיה המפורט אשר יסדיר סופית את חלוקת הסמכויות בין מועצת האוטונומיה לבין ישראל. יודגש כי הם לא ביקשו לקבוע כל תאריך יעד לחתימת הסכם זה.

4. מטפז נקודות להדגשה ביחס לסמכויות שיועברו לידי הפלשתים לפני שתוקם מועצת האוטונומיה:

א) מאחר והמועצה עדיין לא תהיה קיימת, הם יקבלו את הסמכויות הללו על ידי איש המשרדים שימסרו להם באנשים מקצועיים (לא פוליטיים) מתוך יו"ש ועזה, אשר יחליפו את קצין המטה ואולי עוד כמה סגנים ומנהלי מחלקות. המנגנון המקומי עצמו ימשיך לעבוד בתוך המנהל האזורי עד אשר דאם תמצא דרך טכנית להעביר המשרדים למקום אחר (לא ירושלים). כל אדם אשר ימונה על ידיהם יקבל האחריות הן ביחס ליו"ש והן ביחס לעזה.

ב) אני מעריך שנוכל להגיע עמם להסכמה על הסדרי תאום ביחס לזהות האנשים אשר ימונו למשרדים הללו.

ג) הם הדגישו את הצורך בהקמת מנגנון תאום בין המשרדים שיועברו לידיהם לבין יתר משרדי המנהל האזורי שישארו בידינו.

5. שיוטת ההסכם שהם הציעו איננה דורשת את פירוק המינהל האזורי והממשל הצבאי בתקופת המעבר. המתכונת שהם מציעים מבטיחה שהן מקור הסמכות והן הסמכויות השיווריות ישארו בידינו.

ג. מבנה המועצה

6. שיוטת ההסכם קובעת כי מטפז החברים במועצה יקבע בהסכם המפורט, אך עדיין קיימת ורישה להקמת שני גופים: מועצה מחוקקת ורשות מבצעת. הבהירו להם כי אין סיכוי שהצעה זאת תתקבל וכי עמדתנו היא שיהיה גוף אחד ביצועי בעל סמכויות חקיקה בתחומים שימסרו למועצה ובכפוף למנגנון וטו שלנו.

ד. בטחון

7. צה"ל יהיה אחראי על כל נושאי בטחון החוץ, ועל בטחון הפנים של הישראלים והחיללים. המועצה תהיה אחראית לבטחון הפנים של הפלשתים ולסדר הציבורי אצלם. יתקיים שיתוף פעולה הדוק בין שני הצדדים בעניני הבטחון.

8. צה"ל יערוך מחדש את כוחותיו ביו"ש לפי החלטה בלעדית של צה"ל. צה"ל יתייעץ עם המועצה לפני כן בכדי להפחית את ההפרעות לתושבים. ביקשו רק שצה"ל לא יכריז על כל שטח יו"ש כאזור בטחון.

ה. עזת תחילה

9. אין הם עומדים על הרעיון של יצירת משטר נאמנות של האו"ם בעזת לאחר נסיגת צה"ל, אך על מנת שיוכלו ליטול עליהם האחריות לבטחון הפנים בדצועה לאחר הנסיגה, הם מעריכים שיזדקקו לסיוע זר כלשהו למשמרה שלהם. הם הציעו הקמת סוג של כוח רב-לאומי ולדבריהם מצדים מסרה להם כי תסכים לשלוח יחידה לסייע להם במסגרת של כוחות נוספים אמריקאים ואירופאים. הם זקוקים לנוכחות כזו שכן הם מעריכים שהחמאס לא יעז להתעמת עם כוחות אירופאים.

10. לאחר פינוי כוחות צה"ל מעזה, הסמוס של האזור לא ישתנה. האזור ימשיך להיות בדיוק באותו מעמד כמו יו"ש. צה"ל ימשיך להיות אחראי לבטחון חוץ, יוכל להחזיק כוחות בישובים הישראליים, לאורך הגבול עם מצרים, ואף לאורך הגבול עם ישראל (בתוך הרצועה). הם היו מעדיפים שמועצת האוטונומיה תפעיל בעזה את אותן סמכויות כמו ביו"ש, אך אם אנו נרצה להעניק למועצת האוטונומיה סמכויות נרחבות יותר בעזה מאשר ביו"ש, הם יסכימו לקבלן.

11. כדי לסייע להם להשתלט על האופוזיציה בעזה הם יזדקקו לשיתוף פעולה עמוק איתנו בתחום הכלכלי והבטחוני וכן להבאתם לאזור עזה של מנהיגים מאש"ף/תוניס. ההיבטים הללו יפורטו בהסכם נוסף שיוחנם איתנו. נסיגת צה"ל מעזה צריכה להתקיים לפני הבחירות. כשלב ביניים לפני הבחירות היו מבקשים שנעביר הסמכויות לאנשים שלהם.

ו. בריחו

12. הם מבקשים כי נסיגת צה"ל מעזה תלווה בנסיגה סימלית במקום כלשהו ביו"ש (יריחו או מקום אחר). הבהירו שמשמעות המונח "נסיגה" תהיה כמו בעזה, כלומר לא ישתנה הסמוס של השטח אלא מדובר באקט סימלי. השטח שממנו צה"ל "יסוג" ביו"ש, ימשיך להיות נתון לסמוס של אוטונומיה, כשצה"ל אחראי לבטחון וכו'. היקף הסמכויות של המועצה לגבי ביריחו יהיה כמו ביתר שטחי יו"ש ולא כמו בעזה. זה יהיה ככל הנראה מקום המושב של מועצת האוטונומיה.

ז. בחירות

13. הם מבקשים כי תאריך היעד לקיום הבחירות יהיה 9 חודשים מיום חתימת הסכם העקרונות (ולא שלושה חודשים כפי שביקשו קודם). יתר על כן, על פי טיוטת ההסכם, תאריך היעד לפינוי צה"ל מרצועת עזה הוא עד שנתיים לאחר חתימת הסכם העקרונות, והם מבקשים כי הבחירות תתקיימנה רק לאחר פינוי צה"ל מרצועה. נראה אם כן כי הם אינם מתלהבים מעשיכת בחירות.

14. בכל מקרה, צריך להכריע במספר נקודות שבהן קיימת מחלוקת בינינו לבינם ביחס לבחירות:

(א) זכות הבחירה של תושבי ירושלים.

(ב) הזכות להבחר מצד תושבי ירושלים.

(ג) זכות הבחירה של עקורי 1967.

(ד) בקשות ליישום יקבע כי יהיה "תיקוח בינלאומי כפי שיוסכם" על מולן הבחירות.

15. בהקשר זה הם גם ביקשו להודות לדו"מ על הצהרתו כי ישראל תתיר את קיומן של תחנות ודיור ופלוויזיה בשטחים בזמן האוטונומיה. הם סבורים כי זאת הטבות לסעיף מסוים במידת ההסכם שהגישו.

ח. הסכם אפשרי בין ישראל לבין אש"ף

16. בנוסף להצהרת העקרונות, אם ישראל תחפוף בכך, אש"ף יהיה מוכן לחתום על הסכם גלוי עם ישראל שבו יכללו התחייבויות שונות כגון: הפסקת האינתיפאדה, הפסקת הטרור, הכרה במדינת ישראל, הצהרה כי האמנה והפלטפורמה וטווח וולקף, וכו'.

מאידך, אם ישראל תחפוף לשמור בסוד את ערוץ התקשורת הישיר עם אש"ף, הם יהיו מוכנים להתמיד בקיום החשאיות.

ט. ביצוע הסכם העקרונות

17. אם ישראל ואש"ף יסכמו על נוסח ההסכם, הוא יחתם על ידי נציגיהם בראשי תיבות, או ששני הצדדים ישלחו מכתב המאשר את הסכמתם לשר החוץ הנורבגי, והאחרון יעביר נוסח ההסכם לאו"ם. ארה"ב תגיש ההצעה לנציגי שני הצדדים בשיחות וושינגטון כהצעה אמריקאית. אש"ף ינחה את נציגיו בושינגטון לחתום על ההסכם כפי שהוא ללא שינוי כל תג. ישראל תנחה את משלחתה לנהוג באופן דומה.

18. אש"ף רואה בשיחות אוסלו מסלול מקביל ומסייע לשיחות וושינגטון, ולא תחליף לשיחות וושינגטון.

המלצה

אם דו"מ ושה"ח סבורים כי יש להמשיך ולהתקדם במסלול אוסלו, לאחר הכרעה בנקודות המעונות הכרעה שפורטו לעיל, מוצע כי ישראל תגיש נוסח ^{מאשר} של הצעה להסכם וכן מיומה של הסכם צד המכיל פרשנויות מוסכמות לסעיפים אשר בוחז יבטאו בכתב בינם את עיקרי התוויה שניתל מה אשר נמסרה על ידי אש"ף. לאחר מכן יתקיים מו"מ נוסף עם נציגי אש"ף במטרה להגיע להסכמה על הניסוחים שנציע.